

NOVA DOBA

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in zahvale 1 K 50 v. — Posamezna številka stane 1 K.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Vsem naročnikom, sotrudnikom, inserentom in prijateljem 'Nove Dobe' voščimo

srečno Novo leto!

Uredništvo in upravništvo NOVE DOBE.

Ob Novem letu.

Celje, 31. decembra 1920.

V znamenju treh važnih dogodkov stopamo v Novo leto: pogajanja in krize v Beogradu, stavka rudarjev in kapitulacija d'Annunzija v Reki.

Kriz in pogajanj v Beogradu smo vajeni. Toda tokrat imajo dogodki veliko dalekosežnejši pomen. Gre za ustvarjenje močnega bloka, ki naj vzhlic nasprotstvom raznih protidržavnih elementov da državi trdno, solidno podlago z ustavo in z isto v zvezi stojičimi zakoni. Kaže se, da ste v kljub razcepjenosti ustavotvorne skupščine v najrazličnejše stranke in stranice v njej vendar dve močni skupini, ki tvorite steber celega parlamenta, okoli katerih se suče ves tok dogodkov, brez katerih se ne more nič zgoditi: demokrati in radikali, vsaka skupina z blizu 100 člani.

Kakor sicer obstajajo medsebojna nasprotja med obema skupinama glede pogledov na svetovno naziranje, vendar imata mnogo skupnega. Baš glede nazorov o ustavi ste si tako blizu, da je mogoče misliti na skupno delo. In tako je upati, da se razblinijo v dolednem času upi nasprotnikov naše države znotraj in zunaj njenih mej, da iz zmesi jugoslovanskega ljudstva ne bo mogoče ustvariti države in organiziranega naroda. Ravno tako je sigurno, da ne pridejo na račun oni, ki so kovali kapital iz pojava Radičevskega republikanizma, pojava, ki bo izginil, kakor se je pojavil. Vsako popuščenje napram političnim pustolovcem Radičeve sorte bi idejo našega narodnega in državnega edinstva, ki stoji pred nami kot gotovo dejstvo, moglo samo oškodovati in kompromitirati, zdrav razum našega naroda bo preživel tudi dobo Radičevske demagogije.

Na trenutne trzavice med radikali

Boženkina ljubezen.

(Niko Ninič.)

(Konec.)

Kdo more popisati Boženkinovo veselje in njeno srečo, ko je dobila to pismo! Dobila je ženina, pravega, resničnega ženina, ki jej piše o poroki! S kako nestrpnostjo je pričakovala tega ženitovanjskega kandidata. Z nestrpnostjo ter bojaznijo in strahom. Bala se je, da ženin ne bi našel dopađenja na njej in strah jo je obdal ob misli, da bi mogle njene nade tudi to pot splavati po vodi. Zato se je lišpala in lepoticila, kakor še nikdar prej. Stala je po cele ure pred ogledalom in se postavljala v različne poze, ugibajoč, kako bi se morala držati, da mu bo bolj ugajala.

Konečno je prišel zaželjeni in težko pričakovani dan, ko se je železniški poduradnik in načelnik železniške postaje v Podhumu Mihael Kadunc oglašil v gostilni Ivana Klopčiča. Oblečen je bil v uniformo. Da bi bolj imponiral. Boženka se ga kar ni mogla nagledati. Kako je lep, je šepetala sama s seboj. Bila je radostno razburjena. Kdo ve, če mu dopadem, se je vpraševala. Hitela

in demokrati gledamo s hladnim razumom treznih politikov. Take trzavice se pojavljajo vsikdar, kadar si stojite nasproti ali v tekmi dve prilično enako močni stranki. Da demokrati vztrajajo na stališču dosledne izvedbe agrarne reforme, katere početniki in zagovorniki so, in da vsled tega vztrajajo tudi na tem, da to ministristvo ne preide v roke konzervativnih, begom prijaznih radikalcev, smatramo kot nekaj naravnega in samoobsebi umevnega. Prepričani pa smo, da bo končno zmagala ideja, ki veže obe stranki, ideja absolutnega državnega edinstva, ki ne pripušča več nobene debate, nobenih pogajanj in nikakih kompromisov.

In v tem prepričanju, da se za položitev temeljev državi doseže sporazum med obema velikima strankama, demokrati in radikali, v prepričanju, da bo konstituenta na podlagi tega sporazuma delazmožna in da bo po sprejetju ustave prešla na reševanje drugih, gospodarskih in socialnih vprašanj, v tem prepričanju stopamo v Novo leto.

Stavka rudarjev je pojav, ki seka globoke rane v naše celokupno gospodarsko življenje. Zato je jasno, da se razvoj takega pojava ne sme prepuštili samemu sebi, ampak da je naloga in dolžnost države, da poseže vmes z vso svojo avtoriteto. Če bi bilo tokrat šlo po nazorih in željah kapitalistov pri trboveljski družbi, bi se bilo rudarje prepustilo njih usodi, zlasti ker se z mnogih strani trdi, da ima stavka komunistično-politično ozadje. Toda minister za socialno politiko dr. Kukovec je bil mnenja, da je v interesu države nujno razvozlanje tega vprašanja, zato je zahteval, da ljubljanska vlada z vso resnostjo vzame v roko pogajanja med družbo in rudarji, ki se ta čas tudi vršijo. Ne vemo trenutno, ali so in kako so končala. Vemo le to, da je stavka v mnogih ozirih opravičena, zakaj gotovo je, da so nižje kategorije delavcev sramotno plačane in da rudarji žive v higijeničnem pogledu v skrajno škandaloznih razmerah. Dobro vemo tudi, da družba kapitalistov pri trboveljski družbi grdo meče peska v naše oči, če trdi, da je nemogoče vsakišno ugodenje rudarskim zahtevam, ne da bi se ti poviški prevalili na konzumenta. Vemo dobro, da ima družba v osehah nešteti svetnikov in oseh s podobnimi, visoko zvenečimi naslovi

je v svojo sobico in se postavila pred ogledalo. Saj sem tudi jaz lepa, si je šepetala.

Bila je naštudirala različne poze, v katerih je mislila, da mu bo bolj ugajala. Toda ko je stopila pred njega, je pozabila naučene poze in dala se je, kakoršna je bila. On jo je motril rezervirano in ona je pred njegovimi kritičnimi pogledi povsila oči. Govoril je malo. O ženitvi pa sploh ne. In vendar je ona ravno tega najtežje pričakovala.

Konečno je odšel, ne da bi spregovoril odločilno besedo. Bom v kratkem pisal, je rekel pri odhodu. Besede so mu tekle nerodno. Zato je rajši opravil pismeno. A sicer je bil z uspehom svojega ženitvanjskega ogleda zadovoljen. Dekle mu je ugajalo.

Mejtem je zopet obolel Boženkin oče. Morala je střeči bolniku in poleg je slonelo vse delo in vsa skrb za gostilno na njenih ramenih.

Nekaj dni po Kaduncem odhodu je dobila Boženka sledeče pismo:

Hum, dne 23. septembra 1913.

Spoštovana gospodična!

Vi ste se mi prav dopadli. Jaz sem pripravljen se z Vami poročiti. Prosim,

celo vrsto parazitov, ki vlečejo ogromne dohodke za lenuhanje na račun delavca in konsumenta. Zato smo tudi prepričani, da trenutno zvišanje mezd rudarjem bolezi, ki gloda v družbi, ne bo ozdravilo, ampak da bo morala vlada poseči po drugih, iz socialnega vidika nujno potrebnih korakih: dovoliti bo morala sokontrolo delavstva pri gospodarstvu družbe, zakaj taka kontrola bo vzbudila v delavstvu tudi čut odgovornosti za razvoj podjetja. Zahtevati bo morala brezpogojno, da spravi družba nemudoma vse svoje knjige, ki jih sedaj skrbno skriva na Dunaju in jih tako čuva pred vpogledom, od tam v našo državo, v Ljubljano. In končno bo morala delati na to, da se odpravi parazitstvo pri družbi, obstoječe, kakor rečeno, iz nešteto upravnih svetnikov, ki vlečejo milijone na račun in škodo delavstva in konsumentov. Trenutno zvišanje delavskih mezd je primerjati z aspirinom, ki začasno pač utiša bolečine, bolezi pa ne odpravi.

V trdni veri, da bodo odgovorni činitelji prišli do spoznanja nesmiselnosti mehničnega zviševanja mezd brez korenitih socialnih reform, stopamo v Novo leto.

Na Reki se doigrava med tem tudi zadnje dejanje d'Annunzijeve tragikomedije. Za površnega gledalca je bilo vse le pusta komedija, za političnega misleca so imeli dogodki na Reki v zadnjih mesecih globlji pomen. Plakali smo za Reko, tem biserom Kvarnera, ko je postala pozorišče slepega fanatizma d'Annunzijevega banditov, ko je poslala žrtev zločinske fantazije znorelega pesnika, ki si je že laskal v vlogi regenta kvarnerskega, v vlogi doža julijske Benečije, ki bo vrgel s prestola kralja Italije. A prišel je dan obračuna. Zdrav razum je zmagal nad nacionalno strastjo, nad sovraštvom proti Jugoslovanom, nad šovinizmom in razgreto pesniško fanta-

zijo. Zmagalo je živo življenje in italijanski narod se je odločil za realno politiko, odločil se je, da odvrže človeka, ki je gazil v blato čast Italije, ki je hotel uničiti enotnost italijanske vojske in razpaliti meščansko vojno. Mesece in mesece je oficijelna in neoficijelna italijanska javnost pustila d'Annunzija gospodari na Reki, vedno pričakujoč in upajoč, da pride v Jugoslaviji do težkih zapletljajev, ki bodo razušili mlado državo. Moral je priti premišljeni in hladnoračunajoči Giolitti, ki je videl, da lahko Reka postane iztočišče požara ne samo za Jugoslavijo, ampak tudi za Italijo. Čez Reko so se pletle niti za povratek Habsburgovcev in s tem v zvezi stojičimi posledicami, in kakor mi, tako je tudi Italija prišla v položaj, da voli: ali nedogledni zapletljaji in nova težka vojna, ki lahko uniči obe državi, ali pa sporazum. Rapalski sporazum, v katerem smo začasno doprinesli mi težke žrtve, pomeni na drugi strani jez proti habsburgovski agitaciji, katere nevarnost je večja, nego si marsikdo predstavlja. In da hoče italijanska vlada v Rapallu podpisano pogodbo točno izvesti, dokazuje dejstvo, da se ni bala niti prelivati italijansko kri na Reki, kri izdajalcev domovine, ki so rnsili avtoriteto in čast države. To dokazuje, da hoče ustvariti ob Jadranu režim miru, režim svobodnega trgovskega življenja, režim medsebojne znoznosti in vzajemne obrambe skupnih interesov.

In tako je upati, da nam tudi ta dogodek prinese v Novem letu srečno razvozlanje marsikaterega vprašanja, ki je za naš politični in gospodarski razvoj ogromnega pomena. Trdno smo prepričani, da bo ta dogodek tudi v naši notranjosti pripomogel do konsolidacije tudi v obrambi države nasproti vsem rovarjem proti našemu državnemu edinstvu.

Dogodki v Beogradu.

Sporazum dosežen. — Novo vlado sestavijo demokrati in radikali.

Beograd, 29. dec. Regent je izrazil Pašiču obžalovanje, da se obe največji stranki v državi niste mogli sporazumeti. Pozval ga je, naj stori vse, da pride do sporazuma. Tekom večera je Pašič zopet konferiral z demokratskimi voditelji. V današnji seji

demokratskega kluba se je povdarjala potreba, da se nadaljujejo pogajanja z radikali. Sklenilo se je storiti vse, da pride do sporazuma. Nocoj se je govorilo, da je po ponovnih pregovorih med delegati obeh strank prišlo do povoljne rešitve spornih vprašanj in

Podhum, dne 2. oktobra 1913.

Spoštovana gospodična!

Meni je zelo žal, da je Vaš oče obolel. Ker jaz čutim v svojem srcu ljubezen za Vas. In zato zelo težko čakam na srečo, da bi Vi postala moja žena. In čeprav težko čakam, bom vendar čakal, da Vaš oče ozdravi. V kratkem Vas bom obiskal.

Vas lepo pozdravim
Mihael Kadunc, železniški poduradnik.

Kako srečna je zopet bila Boženka! Piše jej, da jo ima rad, da jo ljubi! Obljubljuje ji, da jo obišče! Kako se je veselila tega zopetnega obiska, kako se je topila v sreči in blaženstvu. V tej svoji sreči in tem svojem veselju je pozabila celo skrbi, ki jih jej je povzročala očetova bolezen in oskrbovanje gostilne. Zopet in zopet je čitala pismo, vzela v roke sliko ženina in jo pokrila z neštetimi poljubi. Odgovorila je takoj sledeče:

Podpeč, dne 7. oktobra 1913.

Ljubljeni gospod!

Zelo sem se razveselila Vašega pisma. Moje srce zelo hrepeni po Vas. Jaz mislim na Vas po noči in po dnevi. Kako srečna bi bila, ko bi mogla biti vedno pri Vas in z Vami. Jaz Vas zelo

Danes na Silvestrov večer vse v Nar. dom!

da je sporazum dosežen. Pašič in Davidovič sta bila pozvana na dvor.

Beograd, 29. dec. V svojih predlogih glede spremembe poslovnika zahtevajo klerikalci, zemljoradniki in muslimani dvetretjinsko večino za sprejetje ustave.

Beograd 30. dec. Sporazum med radikalci in demokrati dosežen. Vlado sestavite ti dve stranki. Vsaka dobi 6 mandatov, demokrati finance, notranje, trgovino, socialno politiko, prosveto ter šume in rude, radikalci agrarno reformo, pravdo, poljedelstvo, promet, zunanje. Ostali portfelji ostanejo re-

zervirani za stranke, ki še vstopijo v vlado. Od demokratov vstopijo najbrže v vlado: dr. Draškovič (notranje), dr. Stojanovič (finance), Pribičević (prosveta), dr. Krizman (šume in rude), dr. Kukovec (soc. politika), dr. Kumanudi (trgovina in industrija). Pašič bo min. predsednik in zunanji ministar.

Nova vlada sestavljena.

Beograd 30. dec. Danes popoldne je došlo do sestave nove vlade. Predsedstvo je prevzel Pašič. Jutri se ministrska lista uradno objavi.

Stavka rudarjev.

Generalna stavka radi militarizacije. — Pogajanja se nadaljujejo. Trboveljska družba vstraja pri zahtevi po zvišanju cen premogu.

Beograd, 29. dec. Za noč ob polnoči je napovedan izbruh 24-urne generalne stavke kot protest proti uredbi o militarizaciji rudarjev. Stavka je omejena na Zagreb in Beograd. Vlada je ukrenila varnostne odredbe. Zasebni telefonski promet med Zagrebom in Beogradom je ustavljen.

Sarajevo, 29. decem. Rudarska stavka v Bosni ima skozinsko komunistično-politično ozadje. Dozdaj je aretiranih 85 delavcev, ki so streljali na orožnike. Aretirani so tudi razni tuji, svoj čas iz države izgnani agitatorji. Pri mnogih hišnih preiskavah so našli orožje in municijo. Zasedli so tudi arhiv, iz katerega je razvidno, da so imeli komunisti že vse pripravljeno za vzpostavitev sovjetov.

Ljubljana, 30. dec. Danes so se nadaljevala pogajanja med zastopniki rudarjev in družbe ob navzočnosti za-

stopnikov vlade. Ugotovila se je na podlagi materijala razlika v plačah rudarjev v Velenju in Trbovlju. Razlike znašajo povprečno 12—20 K dnevno. Šlo bi se torej za prilično 30% poviška rudarskih mezd v trboveljskem revirju. Delavstvo se je s tem poviškom zadovoljilo. Zastopnik trboveljske družbe je izjavil, da more podati svojo izjavo šele potem, ko se z vlado sporazume glede poviška cen premogu. Po posredovanju vlade je bila družba pozvana, naj poda izjavo k vladnemu predlogu, ki omogoča sporazumno rešitev vprašanja stavke, ne da bi bilo treba povišati cene premogu. Ravn. Skubic je izjavil, da ne pristane na povišanje mezd brez istočasnega zvišanja cen premogu. Do jutri popoldne mora družba zavzeti k vladnemu predlogu definitivno svoje stališče.

Ponesrečena komunistična generalna stavka.

Ostre odredbe vlade proti hujskačem.

Beograd, 30. dec. Generalna stavka, proglašena od komunistov, je doživela polom. Velika večina delavstva je prišla na delo. Promet je normalen, nemirov ni. Tramvaj vozi, gostilne, trgovine itd. so odprte. Po ulicah patroljira orožništvo in vojaštvo.

Beograd, 30. dec. Vlada je ustavila komunistične »Radničke novine«, ki so pisale hujskajoče.

Beograd, 30. dec. Popoldne je komunistični voditelj Sima Marković bil od ministra Draškoviča sprejet na razgovor. Izjavil je, da ministrove informacije o prevratnih namerah komunistov niso točne in naj prekliče svoje varnostne odredbe. Draškovič je izjavil, da temelje njegove informacije na obširnem dokaznem materijalu, vsled česar ne more ničesar preklcati, ker smatra odredbe za potrebne in koristne za javni mir in red ter varstvo državljanov.

Beograd, 30. dec. Kakor v Beogradu, tako je generalna stavka komunistov tudi v drugih krajih ponesrečila. Odločni nastop vlade je napravil povsod najboljši utis.

Zagreb, 30. dec. Komunistična stavka je popolna samo v industrijskih obratih, drugod le delna. Delodajalci

so danes sklenili, da ustavijo v vseh onih obratih, kjer so nastavljeni danes stavkali, v znak protesta delo za štiriindvajset ur.

Beograd, 30. dec. Ker so državna oblastva iz zanesljivih virov doznala, da razkrojni elementi pripravljajo napad na državo, njeno ustrojstvo in državni red z uvedbo diktature proletarijata po ruskem vzorcu, se je vlada odločila, da se stavi moč države v službo svobode in reda. Zato je ministrski svet prepovedal do rešitve ustave vsako komunistično in drugo razkrojno propagando, ustavil njihove organizacije, ukazal, da se zaprejo njihova zbirališča, prepovedo njihovi časopisi in vsi spisi, ki bi motili red in mir države, opravičevali revolucijo in nasilje; prijaviti se mora vse orožje; vsi tujci, ki bi se pridružili zmešnjavam ali jih jačili, se iztirajo z našega ozemlja; iz državne službe se odpuste vsi uradniki, ki bi podpirali boljševiško propagando; študentom-komunistom se odvzamejo podpore.

Dogodki v Zagrebu.

Zagreb, 30. dec. Ker so danes, na dan generalne stavke, trgovine bile povečini odprte, so komunisti skušali

»Ti si moja«, je rekel.

»In ti si moj«, je odvrnila.

Tako sta se začela tikati Boženka Klopčič in Mihael Kadunc.

Poslovala sta se z mnogimi objemi in poljubi. Dopisovala sta si nadalje prav pridno ter si v pismih zatrjevala medsebojno ljubezen.

Mejtem se je stanje Boženkinoga očeta poslabšalo in malo pred božičnimi prazniki je umrl. Boženka je imela vzlic svoji ljubezni žalostne praznike.

Za novo leto pa jo je obiskal ženin. On je izjavil, da nikakor ne more čakati na poroko, da poteče žalno leto. Tako sta sklenila, da bo poroka po veliki noči.

Mejtem so se začeli oglašati upniki pokojnega očeta. Prišli so na dan dolgovi, ki se o njih ni nikomur niti sanjalo. Upniki so razprodali vse; tudi opravo. Boženka je bila na cesti.

Preselila se je k svojemu poročnemu bratu, kjer je našla zavetje za silo ter sporočila ženinu svojo nesrečo.

On jej je odgovoril:

Podhum, dne 25. marca 1914.

Ljuba moja Boženka!

Tvoje pismo sem prejel z veliko žalostjo v srcu. Ker Ti sedaj nimaš

trgovce terorizirati. Pri nekaterih jim je uspelo. Kavarna in gostilne so zaprte. Vsled razpusta komunističnih organizacij je redarstvo zasedlo Delavski dom in vse zapečatilo. V Mesniški ulici je prišlo do spopada med delavci in redarstvom; komunisti so metali na redarje kamenje; redarstvo je oddalo nekaj streliv v zrak. Delavstvo je

zbežalo v Tuškanec. Vojaštvo je zasedlo javna poslopja in dohode v mesto. Danes ni izšel noben list. V službenih »Narodnih novinah« je izšel komunike, izdan od banskega svetnika dr. Bošnjaka, ki v smislu naredbe centralne vlade naznanja ukinjenje vseh komunističnih organizacij in listov.

Kapitulacija d' Annunzia.

D' Annunzio odstopil. — Rečani se pogajajo. — Priznanje rapalske pogodbe. — D' Annunzio zapusti Reko.

Opatija, 29. dec. Videč neuspešnost odpora je d' Annunzio z regenco odstopil in prepustil vladno oblast reškemu obč. svetu. Župan je generalu Cavigliji naznanil splošne pogoje kapitulacije in prosil za sestanek ter ukinjenje sovražnosti. Včeraj je bil sestanek v Opatiji. Caviglija je poslal generala Ferrarija. Ta je zahteval brez-pogojno kapitulacijo in priznanje rapalske pogodbe. Dovoljeno je bilo premirje do danes 12. ure. Danes ob 10. uri so reški delegati zopet prišli in

imeli konferenco z generalom Ferrarijem. Noč je bilo na fronti vse mirno. Širi se vest, da je Reka kapitulirala.

Milan, 30. dec. Reška delegacija je priznala rapalsko pogodbo in privolila v razpust reškega dobrovoljskega zbora. D' Annunzio zapusti Reko. Izjavil je, da se mu ne zdi vredno umreti za Italijo.

Rim, 30. dec. General Caviglija je včeraj vkorakal v Reko. Brodovje je zasedlo pristanišče. Prebivalstvo je mirno.

J-n:

Šumadinec.

V zadji volilni borbi za konstituantno se je dogodilo, da je odšla trojica političarjev demokratske skupine na zbor v neko selo v Šumadiji, tem osrčju Jugoslavije. Bil je to eden aktivni minister, eden minister na razpoloženju in eden poslanik. Prva dva sta bila Srba, slednji Hrvat. Na zbor je prišlo mnogo seljakov. Govoril je tudi Hrvat in sicer za narodno jedinstvo. Po njegovem govoru vstane šumadinski seljak in vpraša, kako si demokratje pravzaprav zamišljajo narodno jedinstvo. Da-li si morebiti narodno jedinstvo zamišljajo tako, da bi moral vsak Srb, vsak Hrvat in vsak Slovenec takoj pod orožje, čim bi Beograd kot centrala države zaukazal mobilizacijo? Hrvata je vprašanje menda iznenadilo in postavilo v zadrego, ker ni vedel, ali je vprašanje stavljeno iz antimilitarističnih razlogov ali radi česa drugega. Odgovoril je torej oprezno, diplomatično, da bi mogel zadovoljiti z odgovorom i militarista i antimilitarista. A kaj je bila posledica? Šumadinski seljak se je zopet javil k besedi in je izjavil, da je narodno jedinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev brez vrednosti, ako ne gredo vsi pod orožje, kadar zaukaže Beograd mobilizacijo. Mobilizacija se odredi, kadar je domovina v opasnosti. Ako smo v istini jedno, jeden narod, potem imamo tudi jedno, skupno domovino, ki jo moramo skupno braniti, kadar bo v opasnosti. Narodno jedinstvo, ki te dolžnosti ne priznava, je prazno.

Ljudje, ki poznajo Šumadijo, pravijo, da tam vsak človek misli tako, kakor je govoril tu omenjeni seljak hrvatskemu političarju. Osem let je bilo to ljudstvo pod orožjem in je prestalo grozna trpljenja. Ono pozna, kakor nihče drugi, vse grozote in težave vojske. In vendar v kljub temu spoznanju smatra za svojo prvo dolžnost, braniti državo, domovino, svobodo,

nikake oprave, se ne moreva poročiti. Morava torej počakati, da si prihranim potrebni denar. Potem bom kupil opravo in se bova poročila.

Te prav iz srca in v ljubezni pozdravljam in poljubljam

Tvoj zvesti Mihael Kadunc.

Boženko je to pismo silno užalostilo in razburilo. Tako blizu je že bila zaželjeni sreči in sedaj se jej je nenkrat zopet umaknila v nedogledno daljavo. Jokala je več dni neprenehoma. Svakinja jo je tolažila zaman. Konečno je obolela. Morali so jo spraviti v bolnišnico. Pod vzglavjem je imela vedno sliko svojega ženina, ki jo je neprestano poljubovala, ko je mislila, da je neopažena.

Enkrat jo je ženin obiskal. S tem zvezano veselje jej je na novo vrnilo nekaj življenjskih moči. Toda za malo časa.

Sanjarila je neprestano, kako gopodinj na domu svojega Mihaela, kako se ljubita in kako sta srečna. Njeni ustnici sta neprenehoma šepetali: Mihael, moj Mihael, kako te ljubim.

Tako sanjajoč je zaspala za vedno.

Z desnico je mrtva Boženka pritiskala na srce sliko svojega zaročenca.

ako bi ji pretil neprijatelj. To je v resnici krasen narod, ta narod seljakov v Šumadiji! Le tak narod si je mogel v stoletnem boju ustvariti svobodo in državo, tak narod je mogel ustvariti Jugoslavijo. Ljubezen do domovine in istinska pripravljenost, žrtvovati za svobodo in domovino vse, tudi življenje! To šumadinsko ljudstvo je tudi danes v Jugoslaviji najzanesljivejša opora države, je osrčje naše velike domovine. To ljudstvo je veliko, a kako mali smo mi drugi, kako mali in neznamiti.

Istina, da smo Slovenci bili v najstrašnejšem suženjstvu. Neprijatelj ni le polagal važnost na slabljenje našega gospodarstva, nego je posebno pazil na našo odgojo. Sistematično je v nas ubijal vsak pokret, ki bi spominjal na našo narodno svobodo, na naše jugoslovenstvo, na naše slovanstvo. A istotako je sistematično podpiral vsako delo, s katerim se je med nami utrjevalo nemško, nejugoslovensko, neslovensko mišljenje. Osobito zadnja desetletja pred svetovno vojsko smo bili v toliko večji opasnosti, ker se je v službo našega narodnega ubijanja postavil tudi velik del našega lastnega ljudstva in sicer oni del, ki ga je vklenila v svoje verige klerikalna stranka Mahniča, Šušteršiča, in Korošca. Po zaslugi teh mož je cela Slovenija postala eno veliko svetišče za proslavljanje Rima in Dunaja, za proslavljanje Habsburžanov in s tem posredno za proslavljanje nemštva. Proti jugoslovanstvu se je v tej skupini odprlo nastopalo, a osobito proti Srbom. O slovanstvu tam niti govora ni bilo. Nasprotno, zasmehovali in preganjali so može, ki so med nami zagovarjali slovensko mišljenje. Nemci in naši lastni klerikalci so bili največji neprijatelji našega narodnega jugoslovenskega pokreta. Njihova je zasluga, da danes zaostajamo s svojim mentalitetom, s svojim mišljenjem o narodu, o svobodi, o domovini, o državi tako daleč za zlatim narodom šumadinskim.

Gospa Neda.

Božična črtica.

Gospa Neda ni bila navadna dama. Izkal bi jo daleč naokrog zaman, ki bi ji bita slična po intelektu, naravi in značaju. Kamor je prišla, je prinesla seboj nek nepopisljiv nemir, neko vrvenje, ki se je čestokrat polotilo cele družbe. Pela je, plesala je, igrala gitaro in vmes žgoela, kakor lastovka na strehi ob lepem pomladanskem jutru. In njeno petje je segalo marsikomu do srca. Globok žametast ait je vrel iz njenih prsij in videlo se je, da čuti samo lepoto narodne pesmi, kateri je dala izraza. In v takih trenutkih si je bila v svesti, da štejejo med njene častilce vsaj jvi možki člani družbe. Napivali so ji, hoteli z njo plesati, prosili njenega prijateljstva.

In gospa Neda se je zavedala tega, da jo možki obožujejo, ker je bila drugačnaka kakor navadna ženska in je bila ponosna na to, da so jo čestokrat imenovali svoje solnce.

Za prijateljice ni marala dosti. Trdila je, da so ženske preveč druga drugi zavidne, kadar gre za oboževaltja in častilca, skratka za kavalirje. In iz zavisti se rodi obrekovanje, ne-

teško pričakujem, da me zopet obiščete.

Pozdravljam Vas prav prisrčno

Božena Klopčič.

Ker jej je on pisal v svojem zadnjem pismu o ljubezni, padel jej je težak kamen od srca, saj je smela sedaj tudi ona izliti v pismo vsa svoja čustva, vse svoje hrepenenje. Hotela je napisati dolgo pismo, v katerem mu bo razkrila vso svojo dušo, vse svoje srce. Toda trudila se je zaman, da bi povedala to, kar jej je polnilo dušo in srce in obvladalo vso njeno notranjost. Zato je pismo izpadlo zelo kratko.

Mihael Kadunc na to pismo ni odgovoril, pač pa je prišel sam. To pot je bil v civilni obleki. Boženki je ugajal še bolj, nego prvokrat v uniformi. Kar je pa bilo glavno: To pot ni bil več tako molčeč in rezerviran, kakor prvokrat.

Ko je imela trenotek časa, da je prisedla k njemu, jo je prijel za roko ter rekel:

»Ker sva midva takorekoč zaročena, se ne spodobi, da bi se vikala. Torej se morava tikati.«

»Seveda, ako je Vam prav«, je odgovorila.

On jo je objel in poljubil.

Vsekakor je dejstvo, da se je med nami že pred vojsko močno utrjevalo jugoslovansko narodno mišljenje v kljub jakemu nemško-klerikalnemu nasprotovanju. Ravnotako je istina, da je tekom silne svetovne vojne to mišljenje še bolj napredovalo. Osebito od leta 1917 naprej, ko in ker se je že jasno videlo propadanje nemškega nasilja. Nacionalni moment, ki je vstvaril že toliko držav, je zadobil takrat posebno moč tudi med nami. Vsled nemškega propadanja je tudi med nami nacionalnemu momentu bila dana možnost svobodnejšega poleta. Samo naravno je, da je šel razvoj v brzem tempu v jugoslovenskem pravcu, v pravcu narodnega in s tem tudi državnega jedinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov. Naša velika nacionalna misel se je uresničila v trenutku, ko so vsled nemške propasti bile zlomljene moči vsem onim silam, ki so dotlej najhuje nasprotovale našemu nacionalnemu pokretu. Celo klerikalizem je začasno umolknil, ker mu je z izidom vojne bil zdrobljen habsburškokatoliški Dunaj, njegov do tja najsilnejši zaveznik in zaščitnik. Naš nacionalni moment takrat torej s klerikalne strani ni mogel občutiti nasprotovanja.

Ali dnevom naše nacionalne zmage je sledilo zopet realno življenje z vsemi svojimi težavami, ki so bile izredne, ker so nastopile kot posledica strašne vojne in posebej za Slovence kot posledica združenja Slovenije z novim ozemljem, od katerega je bila Slovenija dotlej gospodarsko in kulturno celo tisočletje ločena. Trebalo se je vživeti v nove prilike. Mala kopa najboljših je vedela, da bo prehodna doba huda in je takoj razumela vse težkoče, ki so nastale. Niso pa tega razumele mase in niso hoteli razumeti oni, ki jim Jugoslavija iz kakoršnihkoli razlogov ni bila po volji. Nastala je huda borba med ljubitelji nove domovine in svobode in med onimi, ki so bodisi iz nevednosti, bodisi iz zlobe ali kakoršnekoli nepatrijotične sebičnosti začeli nasprotovati novi svobodni domovini. Strah nas je bilo te domače vojne. Vedeli smo, kako velike uspehe je že doseglo nemško-klerikalno zastrupljanje slovenske duše in vedeli smo, da je v povojnih gospodarskih težkočah starim neprijateljem našega jugoslovanskega mišljenja nastal skrajno opasen zaveznik. Spominjamo se, kako so v teh prilikah našli klerikalni taborjani iz l. 1917. zopet postali od dne do dne predrznejši, dokler se niso vrnili popolnoma na ono stališče iz l. 1914, ko so peli pesem »Srbe na vrbe«. Zopet so tam, Nadrahi in njegova črna družba so dokaz. Zopet bijemo boj, kakor smo ga bili do svetovne vojne, boj za Jugoslovenstvo. Ona trohica nemštva, kolikor ga je ostalo med nami, je zopet zvest zaveznik skupine Nadrahov, a razun tega so se pridružili neresni elementi Ljeningove šole. Boj je, kakor nekdanj, za in proti Jugoslovenstvu. Kdo zmaguje?

Ako sodimo po izidu volitev za konstituanto, tedaj moramo vsekakor

dolžno veselje se tolmači hudobno, prirojena živahnost kot limanice, na katere naj se vsedejo samski in zakonski možje. Ona pa si vesolja nad tem, da je moškimi ugajala, ni hotela dati skvariti po dvoumnem sikanju takozvanih prijateljic. Zato se jih je tem rajše ogibala, ker se je na ta način najlozje ubranila nepotrebne kritike vsake svoje kretnje.

Usoda jo je bila razvadila že v najmlajši dobi. Komaj je dovršila šole, že so se oglašali snubači. Za nekatere se je zanimala, drugi so ji bili nevšečni. O važnosti in globokem pomenu zakona pa ni nikdar razmišljala. Konečno je dala svojo lepo, malo, belo ročico mlademu možu ne toliko iz ljubezni kakor vsled njegove vstrajnosti in trdne volje, s katero se je znal pridobiti vpliv na brezskrbnega metuljčka.

Sedaj krasí deveto božično drevo v zakonu. Ko je to storila prvič, je bila mlada, lepo cvetoča mati mlade deklice. Sedaj ji hčerka pri delu že pomaga in prašuje to in ono. A misli gospe Nede, še vedno cvetoče, plavajo nemirno od prošlosti preko sedanjosti v bodočnost. Spomin pa spominom vstaja, med njimi so lepi, pa tudi taki, ki gre rada hitro mimo njih. Koliko

z največjo radostjo konstatirati, da dosedanji najopasnejši neprijatelj našega jugoslovanskega pokreta propada. Slovenski klerikalizem je imel pred svetovno vojno razun ljubljanskega prav vse slovenske državnozbornske mandate v svojih črnih grešnih krempljih. Pri sedanjih volitvah pa je dobil od 40 mandatov jedva njih petnajst. Niti naš največji optimist ni mogel pričakovati tolikoga uspeha. Klerikalizem je zrušen in s tem nam je odprta pot v Jugoslavijo! Sedaj nam preostaje samo, da izkldamo raz sebe vse ostanke pogubonosnega klerikalno-germanskega početja. Ven mora iz naših src in naših glav vse, kar nas spominja na Dunaj in Rim, a osvoboditi si moramo čim največ šumadinstva. Neomajna ljubezen do naroda, neomajna zvestoba domovini, to je osnovna karakterna poteza šumadincev. Sledimo jim na tem potu in naša bodočnost bo istotako lepa in uspešna, kakor je lepa in uspešna prošlost šumadincev.

Postanimo šumadinci!

J—n:

Dve usodni napaki radikalne stranke.

Srbska radikalna stranka, ki si je v prošlosti stekla za narod velikih zaslug, je napravila v zadnjih dveh letih veliki politični pogreški, radi katerih je narod mnogo prizadet. Prva se tiče njenega ravnanja napram slovenskim klerikalcem, a druga se odnosi na njeno zadržanje napram hrvaškemu norcu Stipi Radiču.

Najnovejši zagovorniki jugoslovenstva, t. j. narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev so bili v Sloveniji do svetovne vojne napredni krogi, današnji demokratje; a najhujši sovragi jugoslovanske misli so bili klerikalci pod šušteršičevim in Koroščevim vodstvom. Demokratje so začeli velik jugoslovanski pokret med Slovenci, a klerikalci so spesnili pesem »Srbe na vrbe« in so demokrate najhuje preganjali radi srbofilstva. Najbolji dokaz za to je klerikalno časopisje iz predvojnega doba. Osebito spominjamo na srbobulgarsko vojsko leta 1913. Takrat je klerikalno časopisje kar divjalo proti Srbom in slovenskim srbofilom, ker je dunajski, nemški interes zahteval zmago bulgarskega orožja. Še dosti divlje je nastopil klerikalizem l. 1914.

Srbska radikalna stranka je leta 1919 vključno temu smatrala za potrebno, da kooperira s slovenskimi klerikalci in jih drži celo na vladni v Beogradu in v Ljubljani. Ta stranka, ki si domišljuje, da je ustvaritev Jugoslavije izključno njeno delo, podpira največje neprijateljce Jugoslavije. Silno nas je bolelo to početje srbskih radikalov. No, naša ljubezen do naroda in države je pobedila tudi to radikalno oviro in klerikalizem je v Sloveniji propadel. Ali še temeljiteje bi se bil zrušil v prah, ako ne bi bili radikalci zakrivili tako velike politične napake in držali klerikalce na vladni. Upamo pa, da se bodo tudi radikalci nekaj učili iz prošlosti in da v bodoče ne bodo več

znancev je že občudovalo njeno božično drevo! Koliko laskavih besed je slišala od njih pod njim! Kolikokrat ji je igralo radosti srce, ko je opazila, kako jo božajo z vročimi pogledi, kako divja v njih srcih burja strasti, vihar hrepenenja po nečem, kar jim je tako blizu in vendar tako daleč! In v takih trenutkih je bila srečna. Čutila je neizmerno zadoščenje v zavesti, da se jo obožava, da je predmet hrepenenja in cilj sladkih želja, ugajala ji je igra s srci, v kateri se ni nikdar utrudila in v kateri tudi nikdar ni postala dolgočasna.

Skrbno je čuvala svoj album. Bil ji je živa priča marsikaterega triumfa in če je bila sama, je rada listala v njem in prebirala vrstice, posvečene njeni slavi in lepoti. A danes ji je bilo celo nekam mračno, delo je ni veselilo, rajši bi bila imela, da bi bil božič že pri kraju. Lepši so bili minuli časi, je šepnila komaj pred se. In njena misel se je za trenotek vstavila pri tem ali onem prijatelju, ki ji je poklonil svoj čas cvetko nežne poezije. Kako veselje je čutila takrat, slično kakor svoj čas kot mlada deklica, ko je trgala cvetje na vrtu. Bilo je to lepo, čisto veselje, ponosna je bila na svojo vlogo kot

pevska vila, svet se ji je zdel kakor harmonija vsega lepega in dobrega in sredi te harmonije je plavala ona kot duhteča zlahna roža med cvetjem in petjem. In sedaj? . . .

»Mamica, kedaj bom smela že jaz iti s Teboj na ples?« jo praša hčerka čisto nepričakovano. »Ne misli še na to, neumni otrok«, je odgovorila gospa Neda in vsa se je stresla. Pogledala je svojo hčerko s pomembnim pogledom in opazila, da je res že krepko razvita, da ji sega že do ramen in da bo imela čez dobrih 5—6 let v istini pravico pohajati zabave in plesu. Zakaj ji je bila ta misel tako neprijetna? Spomnila se je uloge garde-dam in ogorčeno je vzkliknila: nikdar ne! Ona, tako slavljena plesalka, ki ji je ime samo naložilo ulogo zabavati sebe in druge, naj se tedaj poniža do garde-dame?

Toda hčerka je rasla in se razvijala. Čudno, da tega do sedaj ni opazila. In razvoj hčerke pomeni staranje matere. Do misli, da bi kedaj mogla postati stara, se v lahnih valčkih svojega dosedanega življenja še ni dokopala. Sedaj ji pa ta možnost naenkrat tako izrazito stopa pred oči. Mar radi tega pojema prijatelj krog, ker se stara? Ali že sam čut ali možnost

Politične vesti.

Hrvatska zajednica (starčevižanci) je na sestanku 28. dec. v Zagrebu sklenila, da bo podpirala Radičevo stranko. Ne bo priznala ustave, ki bi ne bila plod sporazuma (oz. pogodbe?) med Srbi, Hrvati in Slovenci. Predsednikom je izvoljen dr. Laginja. — Gospodje se vključno porazu pri volitvah še vedno nečejo vživeti v resnico!

Sovjetski rublji za komunistično propagando v Jugoslaviji. Beograd- »Epoha« prinaša poročilo svojega varšavskega dopisnika o delovanju avstro-sovjeta v Kijevu. Pravi, da je bilo sovjetski delegaciji na Dunaju dostavljenih 50 milijonov rubljev v zlatu za propagando v Češkoslovaški in Jugoslaviji. Polovico tega denarja je šlo v Zagreb in Beograd. V Zagrebu, Sarajevu in Leskovcu je videti razne tipe iz Harbina, ki so bili poslani od avstro-sovjeta v Kijevu, da širijo boljševiško propagando v Jugoslaviji.

Neuspeli Stambolijskega v Pragi. Bolgarski min. predsednik je šel v Prago, da izposluje posredovanje Češkoslovaške med Jugoslavijo in Bolgarsko. Češkoslovaška vlada je posredovalno vlogo odklonila, ker vidi, da

bolgarska vlada noče ali pa nima moči, da bi zadržala bolgarsko iredentistično gibanje proti Jugoslaviji. Zunanja politika Češkoslovaške teži proti Beogradu in Rimu.

Z vsruskega sovjetskega kongresa. Na drugi seji vsruskega sovjetskega kongresa dne 23. dec. so voditelj menševikov Dan in zastopniki soc. revolucionarjev ostro kritizirali politiko sovjetske vlade. Ljening jim je odgovarjal, da je njihov nastop delo antantne politike ter da so njihove stranke pomagale protisovjetske politike.

Iz Korotana.

Nemška svoboda se je zopet jasno dokumentirala o Božiču v Celovcu. Tam sta se mudila pred Božičem bivši gerent v Velikovcu Čarf in kanonik Štih. Nemci so ju na ulici napadli in pretepli. Čarf se je vrnil v Velikovec, za kanonikom Štihom pa je izginila vsaka sled. Ne ve se, kaj so Nemci z njim storili.

Nemško-nacijonalni benediktinci v Št. Pavlu na Koroškem so s svojimi gojenci v gimnazijskem zavodu priredili nedavno proslavo »ujedinenja Koroške«. Slovenske šolske sestre, ki oskrbujejo v zavodu gospodinjstvo, so baje bile prisiljene, prisostvovati sramotnemu Slovencev, ki se je uprizorilo pri tej priliki.

Mariborske novice.

Mesto kapelnika pri mariborskem gledališču je prevzel goriški rojak, skladatelj H. Vogrič, znan po svojem glasbenem delovanju iz Trsta.

V Mariboru se je začasno nasejil župnik Treiber iz Št. Ruperta pri Velikovcu, ki se je vsled zbesnelosti in divje gonje tamošnjih Nemcev moral umakniti.

Mariborski socijalistični list »Volksstimme« se razlikuje od kakega nemško-nacionalnega lističa samo v naslovu, kjer se po krivici imenuje »Organ soc. dem. stranke«. Odkljuje pa se s tem, da neprestano prinaša napade na demokrate; list smatra svoje napade očitno za silno duhovite, nam se pa zde pusti in smešni do ogabnosti, nevedni, da bi se splačala zanje le kaplja črnila. Zato bodo ti napadi mariborske štimce za nas, kakor doslej, tudi zanaprej — zrak.

Koroški večer prirede mariborski koroški Slovenci dne 11. jan. v Nar. domu.

Celjske novice.

Tukajšnji nemški listič namerava z novim letom izhajati trikrat v tednu in baje v doglednem času postati dnevnik kot konkurenčno podjetje »Marburgerci«, ki našim Nemcem piše preveč v jugoslovanskem državnem duhu. Par celjskih nemških šovinistov se pa boji, da bi trezni Nemci vendarle sčasoma postali lojalni državljani, zato jih hočejo s celjskim lističem še dalje vzgajati v sovraštvu proti Slovenstvu in proti državi. Značilno je, da je glede poročevalske službe z Dunaja Cillierca

starosti ubija navdušenje, striže polet?

Pogledala se je v zrcalo. Črni svileni kodri so ji okrožali lepo belo čelo, imela jih je zvite po najnovejši modi tudi med ušesi in s fino rudečico nadahnjenimi zametastimi lici, namrdnila je ustnice kakor v vabeč poljub in se ozrla preko nekoliko bujnih grudij na svojo še vedno gibčno in sloko postavo. Bila je zadovoljna sama s seboj, se vsleda k mizi in hitro napisala nekaj vabil najboljšim prijateljem na čaj za Štefanov dan. Še enkrat se hoče prepričati, da je vstal čas njene osebe neizpremenjen, da razpolaga s srci vseh prijateljev kakor ona hoče, biti hoče še enkrat njih solnce v nekdanjem sijaju!

Toda željno pričakovanih prijateljev ni bilo, vsak je imel drug izgovor. Ostala je sama z najožjimi sorodniki pod božičnim drevom. Boga te svečice so obevale s trepetajočo svetlobo njen blede nemirni obraz v okviru črnih svilenih kodrov. Hotela je biti žareča roža v veseli družbi, a ostala je tiha vijolica na samem.

Ali sem res že tako stara in odurna, je vzdihnila, sklonivši se v naslonjač. Saj čutim v vseh svojih udih še neizčrpane zaklade vroče življenjske sile,

stopila v zvezo z znano ultra-židovsko korespondenco Herzog. Cillierca je seveda s svojimi par sto naročniki globoko pasivna in jo vzdržujejo z ogromnimi podporami razna nemška industrijska in trgovaška podjetja, ki pa so na drugi strani toliko previdna, da ne inserirajo v tem lističu, ampak v raznih slovenskih in hrvaških listih. To smo hoteli pribiti. Pa ne, da bi si gospodje pri Cillierci nazadnje domišljali, da se bojimo njene skrajno suhoparne in dolgočasne konkurence!

Šemalna vojašnica kupljena za invalidski dom. Država je od dozdajnega lastnika — vojaško-nastanjalnega društva — kupila šemalno vojašnico za 750.000 K. Napravila bo iz poslopja invalidsko zavetišče za Štajersko v zvezi z invalidsko šolo. Posamezni invalidi, ki so že večji v kaki obrtni stroki in sposobni za zadevno delo, bodo dodeljeni raznim obrtnikom, stanovanje in hrano pa bodo imeli v zavetišču. Toplo pozdravljamo ta korak vlade v prepričanju, da bo znatno odpomogel sedaj vladajoči bedi med invalidi.

Prememba v trgovini. Trgovina Antona Dimetza v Cankarjevi ulici sta prevzela gg. Ludovik Petek in Stanko Pečovnik. Uredila bota prodajo špecerije in železnine. Slovenska trgovina v Celju se razveseljuje razvoja.

Smrtni slučaj. Dne 27. dec. 1920 je umrl na Dobrovi posestnik Fr. Šribar, star 59 let. Zadela ga je kap. — Dne 28. dec. 1920 je umrl na glavnem trgu vpok. jetniški paznik Miha Koračin, star 63 let, na cirozi.

Porodi, smrtni slučaj in poroke v celjski župniji v letu 1920. Rojenih je bilo 380 (206 fantov, 174 deklic). Poročenih je bilo 235 parov. Umrli so 204 domačini ter 263 oseb v celjski bolnici z domovinstvom izven celjske župnije.

Klub naprednih slov. akademikov priredi dne 2. januarja 1921 ob 8. uri zvečer prijateljski sestanek »Kluba«, pri Radeju na Bregul Vabljeni so vsi gg. starejšine in klubaši! Klubaški pozdrav! — Odbor.

Celjske brivnice bodo tudi v bodoče odprte od 7.—12. ure dopoldne in 13.—19. ure pop., ob sobotah do 20. in pol zvečer. Ob praznikih bodo dopoldne odprte, ob nedeljah ves dan zaprte.

Domačo veselico s plesom in prosto zabavo priredi hotelir Bernardi v soboto 1. jan. ob 8. uri zvečer v prostorih hotela »Beli vol«. Glej oglaš!

Novo obrtno podjetje v Celju sta ustanovila v Gosposki ulici št. 24 brata Knez. Otvorila sta zlatarsko in draguljarsko delavnico.

»Samopomoč« v Celju javlja, da je dobila novo zimsko blago za moške in damske suknje ter drugo damsko in otročje konfekcijsko blago po nizki ceni za svoje člane.

Za Dijaško kuhinjo v Celju je podaril g. Ivan Prekoršek, upravitelj celjske javne bolnice, 20 K kot odkupnino za novoletne čestitke.

Javna zahvala. Pri božičnici, ki se je vršila dne 23. decembra t. l. v telovadnici mestne osnovne šole, je bilo obdarovanih okrog 400 revnih otrok s

saj moje srce še vedno poje o spomladu, lepoti in ljubezni in saj me moja lastna čustva ne morejo varati. Starosti sploh ni! Spominjam se, da sem se učila, da so misli, čustva in stremiljenja pojavi duševnosti v človeku. Spreminja se telo in spreminja se duševnost, ali oboje je od vekomaj. Telo ne izgine, po smrti se spremeni samo v drugo snov, ki postane potom pretvarjanja lahko zopet človek. Vse je nastalo iz nečesa, iz nič tudi Bog ne more ničesar vstvariti, ker je neskončno zvest svojim lastnim zakonom. In ker je človeška duša, ki se pojavlja v mislih, čustvih in stremiljenjih, gotovo dejstvo, ne more nikdar izginiti, je morala že od vekomaj obstajati. Zato ni v svetu ne rojstva, ne smrti, ne mladosti, ne starosti, ampak le eno samo življenje, večno, brezkončno, v katerem poneni doba med našim rojstvom in našo fizično smrtjo le kratek dan. Starosti tedaj ni, tudi za me je ni.

Blaženo se je nasmehnila, zaprla od napornih misli utrjene oči in se zazibala pod božičnim drevsom v sanje o večni harmoniji, večni lepoti, večni mladosti in večnem življenju.

J. Podpečan.

pevivom in blizu 200 najubožnejših je dobilo tudi obleko ali obuvale. Vodstvi obeh mestnih osnovnih šol izrekata najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so k tej človekoljubni prireditvi pripomogli z denarjem, blagom ali pecivom, pred vsem pa požrtvovalni in za pomoč ubogi mladini vedno vneti g. Eli dr. Kalanovi, katere blaga gospa si je stekla največ zaslug za krasno uspešo božičnico. (Pripomni se, da je bila to sploh prva božičnica na šoli, ker prejšnja nemška šola je ni nikoli priredila. — Op. ured.)

Prosveta.

Mestno gledališče v Celju. V nedeljo, dne 2. januarja 1921, zvečer! ne popoldne repriza »Težke ribe«. Začetek ob 19¹/₂, konec okrog 22. — Pripravlja se »Kato Vrankovič«.

Narodne himne in domorodne pesmi za mladino. Priredil Fran Marolt, učitelj. Založilo društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani. Dobiva se v knjigarnah. V mali zbirki je 18 raznih pesmi, prirejenih za petje za sopran in alt.

Sokolstvo.

Sokol v Mozirju je imel dne 12. decembra svoj 40. redni občni zbor, katerega se je udeležilo izvanredno mnogo bratov in sester. Društvo si je v tem letu preskrbelo lastno telovadnico v prostorih br. Ivana Lipolda, kateri je dal lokal za dobo 25 let društvu brezplačno v najem. Na Ljubnem se je ustanovil pododsek. Brat Ivan Lipold in Matija Puncer sta že skozi 40 let člana Mozirskega Sokola, radi tega se jih izvoli enoglasno častnim članom. Br. dr. Goričar omenja požrtvovalno delo br. staroste R. Pevca, ki naj bi bil v zglede vsem Sokolom. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči br. oziroma sestre: R. Pevec kot starosta, J. Lipold kot podstarosta; odborniki: Jos. Troger kot blagajnik, Vekoslav Podkubovšek kot tajnik, J. Pušenjak, F. Baš, F. Celinšek in J. Klemenak. Odbornice: Stanka Pepelnak in Zalika Goričan. Namestniki ozir. namestnice: A. Fedran, I. Pavlin in Angela Goričan. Načelnik: A. Pelikan, namestnik Franc Faganeli.

Turistika in šport.

Lovci in lovke pozor! Vsako težko in trudapolno delo se mora končati s primerno svečanostjo, zato moramo tudi letošnjo lovno sezijo končati s svečano prireditvijo, kjer se naj zbere vsi veliki in mali »jogri« obojega spola, ter vsi prijatelji tega zapravljivega stanu. V ta namen priredi Slovensko lovsko društvo na Svečnico velik lovski ples v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Dolžnost vseh lovcev je, da delajo pridno reklamo za ta ples ter pripelje vsak dne 2. svečana v Ljubljano veliko število udeležencev iz vseh krajev Slovenije. Za kar največje, neomejeno zabavo bo v polni meri skrbjeno. Dekoracija dvorane nas bo spominjala na naše zelene gozde, vesela omizja na bahava praznovanja upešnih ali neuspešnih brakad, polnih lovske latinščine. Plesni trušč in zvoki valčkov bodo odmevali po dvorani. Vsakdo se bo lahko razkošno in popolnoma neovirano zabaval, kakor mu bo velevalo srce, saj so naša dekleta najlepša v narodnih nošah in tudi našim fantom pristoja jerhovna bolj kot salonski frak. Za resničnost vseh nežnih obljub in lovskih bahavosti ne bo treba nikakega jamstva.

Klic jugoslovanske mladine iz Prage slovenski javnosti.

V Pragi je okrog dva tisoč jugoslov. visokošolcev. — Med najstarejšimi so študentje dobrovoljci, med katerimi mnogi še le letos nadaljujejo v 1914. l. prekinjene študije. Splošno naši visokošolci v Pragi radi materialne nepreskrbljenosti izgubljajo leto in zdravje. Najbolj nesrečni so študentje dobrovoljci. Izgubili so po pet do šest let študij, radi vojnih grozot so poškodovani telesno in duševno, in sedaj morajo študirati od začetka, ker so staro pozabili. Samo redki so dobili »centralne« ustanove, večina pa je strašno siromašna in dobiva male delžne podpore, nekateri celo teh ne prejema. Apeliramo na naše banke, na društva, na vso jugoslovansko jav-

nost, da nam pomagajo z denarjem, da čim preje skoncamo svoje študije. Pomagajte onim, ki so vas osvobodili. Mi gladujemo in trpimo! Ne pustite, da nas razočarajte, ki raste od prihoda do prihoda v osvobojeno domovino, privede do skrajnosti! Za »Organizacijo študentov dobrovoljcev v Pragi« (Štěpánská ulica, Jugoslovanska Menza, Praha II.)

Dnevna kronika.

Na Češkem je zaradi zadnjih komunističnih nemirov doslej oddanih v zapore praškega kazenskega sodišča nad 1000 aretirancev.

Šestdesetletnico je slavil 28. dec. dr. Karel Kramář, slavni češki politik, voditelj narodne demokratske stranke na Češkoslovaškem, eden najodličnejših slovanskih državnikov in politikov sploh ter velik prijatelj jugoslovanskega naroda.

Tobačna zaloga v Laškem je vnovič razpisana do 25. januarja 1921. Jamščina znaša 34.000 K.

Pegavica v Zagrebu, ki je dozdaj zahtevala 35 žrtev, od teh 2 s smrtnim izidom, pojenjuje. Dne 27. tm. je bil peti dan, da se ni pojavil noben nov slučaj.

Gibanje Slovencev v neodrešeni domovini. Dozdaj imajo dva dnevnika: »Edinost« v Trstu in »Goriško Stražo« v Gorici. Za mladino ustanove mesečnik »Novi rod«, žene pa si ustanovljajo »Jadranci«.

Imenovanje pri južni železnici: Nadzornik Fran Vidic, načelnik komercialnega oddelka pri obratnem ravnateljstvu južne železnice v Ljubljani, je imenovan višjim nadzornikom.

Višina oskrbnine v naših bolnicah Od 1. januarja 1921 dalje do preklica znaša oskrbnina v ljubljanski bolnici v III. razredu 35, v II. razredu 120 in v I. razredu 200 K dnevno. V Mariboru in Celju III. razred 30, II. razred 120, I. razred 200 K. V bolnicah v Slovenjgradcu, Brežicah, Ptuj in Murski Soboti III. razred 25, II. razred 100, I. razred 150 K. V bližini na Studencu III. razred 25, II. razred 60 in I. razred 100 K.

»Hooruck bis Steinbrück!« Pod tem imenom je baje v Gradcu bivši urednik »Marburger Zeitung« ustanovil nemško iredentistično društvo, v katerem je pritegnil zlasti nemško mladino in ki ima nam n propagande za spojenje naše slovenske štajerske pokrajine k Avstriji. Početje se seveda blazno, toda razgrete glave raznih nemških šovinistov gotovo ne bodo dale miru in bodo skušale sejati seme sovraštva napram naši državi v gospodarsko propadajoči Avstriji. Ker so tudi še v naši državi elementi, ki s takim početjem simpatizirajo, je naloga naših oblasti, da preprečijo v kali vsak poskus gorl navedene organizacije, da bi skušala vtihotapljati med nemške iredentiste v naši državi propagandne časopise in brošure fantastov v Gradcu.

Velike sleparije z izseljenci so razkrile oblasti minole dni v Ljubljani pri izseljeniški agenturi Štrukelj in Horak. Stara stvar je, da mnoge izseljeniške pisarne izseljence grdo izkoriščajo in goljufajo. Sedaj so oblasti končno prišle eni na sled. Pisarno so zaprli. Oglasilo se je že več kmečkih fantov, ki trde, da so v roke Štruklja plačali potne listine po 21.000 K, Štrukelj pa trdi, da jih še ni nikdar videl. Preiskava bo v zadevo prinesla jasnost. Žalostno, da se lahkoverni ljudje dajo od agentov goljufati.

25-letnica razkritja Röntgenovih žarkov je bila 28. dec. Isti dan leta 1895 je ravnatelj fizikalnega zavoda v Würzburgu, profesor Wilh. Röntgen, javil tamošnjem fizikalno-medicinskemu društvu, da je odkril novo vrsto žarkov. Menda nobeno prirodnoznanstveno odkritje ni v zadnji četrtini 19. stoletja bilo za ves svet tako ogromnega pomena kakor Röntgenovo odkritje, ki je omogočilo, da je človek prodrl v notranjost prirode, organizma, in postalo važen činitelj v medicini. Danes je Röntgenologija poseben predmet vseučiliških študij. Literatura o predmetu je ogromna.

Poročil se je o Božiču vladni svetnik v predsedstvu deželne vlade dr. Rudolf pl. Andrejka z gđ. Miciko Tavčarjevo iz Selc nad Škofjo Loko.

Doslednost je lastnost, ki jo v klerikalnem časopisu bridko pogrešamo. Ko smo ob priliki železničarske stavke obsodili sklep vlade glede mi-

litariziranja železnic, so bili baš ljubljanski klerikalni listi, med njimi zlasti »Večerni list«, tisti, ki so našo obsodbo — obsojali in nas psovali. Takrat se je pač šlo za sklep vlade Korošec-Protič. Pa čitajte sedaj »Večerni list«, s kako besnostjo se zaganja v sklep sedanje vlade o militarizaciji rudnikov, in si napravite potem hladno sodbo o klerikalni doslednosti!

Deputacija Samostojne kmetijske stranke je pri predsedstvu dež. vlade podala svoj protest proti sklepu glavnega odbora Kmetijske družbe, da se preloži njen občni zbor, ter zahtevala, da se ne pripusti kršenju pravil družbe.

Imenovanja pri južni železnici. Za nadzornike so imenovani: naslovni nadzornik g. Rud. Jakhl ter višji revidenti Al. Šulgač, Ernest Vargazon. Za višje revidente: naslovni višji revidenti Karl Rudella, Franc Jarh, Ivan Deržič, Jos. Grilc ter revident Andr. Haladea. Naslov višjega revidenta je podeljen revidentom Fortunatu Kink, Francu Hojs, Frideriku Rajh, Alojzu Kovačič. Revidenta sta poslala pristava Ivan Kugl in Jakob Černjavič.

2¹/₂ milijona delavcev je danes brezposelnih v Združenih državah Severne Amerike.

Ljubljanski »Slovenec« od Novega leta naprej ne bo izhajal več kot jutranji list, ampak vsak dan opoldne.

Sedmo božjo resnico je zapisala mariborska »Straža«, ko pravi: »Pride čas, ko bo zgodovinar zapisal, da je edini politični talent, katerega so poslali Prečani v Beograd, bil dr. Korošec«. Eto vam Kolumbovo jajce! Samo je pozabila pripomniti, da dr. Korošec svoj talent najbolje kaže takrat, ko gre za to, v protislovju s poslovnikom dvigniti pred koncem zasedanja dijete in jo odkuriti v domovino. Slava talentu!

Dopisi.

Št. Rupertisko pevsko društvo pri Gomilskem priredi na Novega leta ob 4. uri koncert v dvorani gospe Brišnikove v Št. Rupertu in ne kot stoji na vabilih ob pol 6. uri Vabi se k obilni udeležbi.

Radeče. Tu je na Sveti večer umrl gimn. profesor Janez Benigar v starosti 76 let. Pokojnik je bil rojak iz Dolenjske, služboval je skozi 40 let v Zagrebu in je bil kot stara slovensko-hrvaška korenina splošno znan in priljubljen. Vzgojil je cele generacije dijakov.

Videm ob Savl. Tu je umrla in bila 20. dec. pokopana poštarica gospi Zinka Verstovšek po dolgi in mučni bolezni. Naj v m. p.

Iz gornjegrajskega okraja. Klerikalni rogovilež ne miruje ter javka na grobu svoje stranke, češ kako pride, da so dobili Demokrati 210, samostojni 272 in socialisti celo 1145 glasov. Kaj ne, čudno v tem črnem brlogu, da se celo dopisun s planine Menine čuti žaljenega. Celi klerikalni štab je bil pokonci, vsi fajmoštri, kaplani in Marijine device so po cete noči brez smrtnih grehov agitirali in zadnjega klerikalnega voliča spravili na volišče. Pravi, da ni bilo dovolj pouka in organizacije. Seveda, napadati ste morali poštene ljudi, (saj to kažeje porotne obravnave) potem pa za pouk ni ostalo časa. Pa, ali niste imeli v vsakem farovžu tajnih sestankov, v vsaki gorjanski vasi volilne shode. Ali niso prižnice in spovednice skoro noč in dan funkcionirale? Ljudstvo vas ne mara, ker ste hinavci, lažnjivci, podli obrekovačji, hujskači, ki hujskate ženo proti možu, sestro proti bratu, otroka proti otroku, in vse vas spoznava. Pravi, da je samo v Mozirju volilo 111 zapeljancev. Ne, prijatelji, to so bili najboljši kmeti, kateri se zavedajo, samostojno mislijo in si ne dopuščajo vsiljevati kandidata od kakšnega kaplana. Vašim konzummom pa želimo toliko uspeha, kakor vi. Samo zahtevamo, da bodo konzumi tudi davke plačevali, kakor legitimi trgovci. Zeleti bi pa bilo, da se takoj uveljavi kancelparagraf, ki bo naše duhovnike poučil, ali je cerkev za politiko ali za veronauk. Proti črnim elementom pa se bomo znali tudi vnaprej boriti. — Pika.

Iz mozirske okolice. Pri nas se hitro razširja nalezljiva bolezen črne kože. Varnostnih odredb nimamo. Klerikalni konzum je v bližini okuženih

hiš kralj za praznike pod kozolcem bika ter prodajal tudi nečlanom. Ali imamo pri nas kakšne obrtne postave? Zahtevamo strogo preiskavo. Saj nimamo več klerikalne deželne vlade, vlade protežiranja. Tudi še nimamo klerikalne republike, kakor si pri nas klerikalci domišljajo.

Šoštanj. Tukajšnji gostilničar Viktor Hauke začetnic D. H. nad vhodom bivšega »Deutsches Haus« noče odstraniti ter je z ozirom na tozadevni občinski poziv dal pri občini na zapisnik, da naj pomenite odslej naprej dotični začetnici »Društvena hiša«. Če bi se n. pr. na Koroškem kak Slovenec na podoben način norčeval iz kake oblasti, bi mu že zdavnaj brez vsakega parlamentovanja kratkoma razbili šipe na dotični hiši, mu pomazali napis in še vrh tega njega nabili. Sicer se pa nahajate obe imenovani začetnici na zidu, ki ima znak bivše dežele Štajerske, t. j. širok belozeleni trak. Tak odznak se pa glasom razglasa deželne vlade za Slovenijo z dne 31. jan. 1919 Ur. list z dne 8. februarja 1919 mora smatrati »kot izražanje separatističnih stremiljenj« (n. pr. bivše koroške ali štajerske deželne barve) t. j. kakor državi nevarno demonstrativno dejanje, ki je kaznjivo po političnem oblastvu. Ne bi se pečali s tako zadevo, če ne bi dokazala, kako trdovratno se Nemci še oklepajo vsega, kar jih spominja na njihovo prejšnjo nadvlado, ker upajo, da se še vse enkrat obrne in bi se mogli pozneje enkrat ponašati, kako so nas »bistroumno« premotili. Če se pa bode belozeleni »D. H.« uradoma odstranil, pa bode Hauke ob priliki Silvestrovega večera, katerega mislijo Nemci letos privediti izključno za povabljeni goste pri zaklenjenih durih — zopet (kakor lani) javkal, kako jih Slovenci preganjajo! — Ne bodimo torej več sužnji, temveč zob za zob nasproti takim brezobzirnim hinavcem!

Sv. Miklavž pri Mariboru. Tu je umrl 32-letni učitelj g. Rudolf Gobec na sušici, ki si jo je prinesel iz vojne. Zadnji čas je služboval v Brežicah. Umrl je na domu matere. Blag mu spomin!

Središče. Dopisnik »Straže« je odkril Ameriko. Pomislite: na volišču v Središču je bilo oddanih za klerikalce 231, za »liberalce« (kakor imenuje demokrate) pa »samo« 101 glas. Hozana, glorijska! Kmalu bo zapihal drug veter. Dopisnik se že vidi v pozici klerikalnega župana v Središču. Pozabil je samo svojim ljubim backom v širši domovini povedati, da je na volišču v Središču volilo četvero občin: skoro popolnoma napredno Središče, prilično napol klerikalni Obrež, popolnoma klerikalni Šalovci in skoro popolnoma klerikalni Vodranci. Zamolčal je nadalje, da je bilo poleg 101 glasa za demokrate oddanih za napredno kmečko stranko 163 glasov, torej zavsem 264 slovenskih naprednih glasov. Oddanih je bilo še 74 glasov za socialiste, torej tudi naprednih. Ali se sanja gospodu »Stražinerju« dopisniku, koliko je bilo oddanih iz občine Središče klerikalnih glasov, če jih je bilo iz 2 popolnoma in eno napol klerikalne ter iz središke občine skupaj komaj 231? Če sami sebe farbate, nam je prav. Ne farbatje pa širše javnosti! Županski stolec je za vas klerikalce še fata morgana!

Narodno gospodarstvo.

Prijava tobacniških nasadov. Uprava državnih monopolov je izdala naredbu, ki določa, koliko se prihodnje leto lahko producira tobaka v posameznih krajih. Rok za prijave tobacniških nasadov je do 31. januarja 1921. Ko ta rok poteče, se prijave ne bodo več vpoštevale. Prijave se pošiljajo upravi državnih monopolov. Kakor izvemo iz poučenih krogov, so se letos napravili poskusi s sajenjem tobaka tudi na Štajerskem, in sicer na kmetijski šoli v Št. Jurju ob j. ž. ter v nekaterih krajih Sav. doline. Blago je preskusna komisija spoznala za prvovrstno (sadija se je »segedinska roža«). V sled tega se bo tudi v naših krajih v prihodnje smel saditi tobak, seveda proti zgoraj navedeni prijavi, v kateri je treba navesti, koliko zemlje namerava prijavitnik rezervirati za tobak in kake vrste bi ga rad gojil. Gojenje tobaka se vrši po strogo državno kontrolo. **Služba zadružnega nadzornika in referenta za stanovsko in gospo-**

držarsko organizacijo kmetijstva pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani v IX. event. v VIII. činovnem razredu državnih uradnikov je razpisana. Pravilno kolkovane in s potrebnimi dokazili in izpričevali opremljene prošnje je vlagati najkasneje do 31. januarja 1921.

Zadružna banka v Ljubljani se je ustanovila 26. dec. z dežniško glavnico 5 milijonov K kot gospodarska organizacija soc. dem. stranke.

Kmetijske zbornice. Ministrstvo za poljoprivredno je izdelalo načrt za ureditev kmetijskih zbornic po vzoru sedanjih trgovsko-obrtnih zbornic. Sestavljena je enketa, ki bo razpravljala o tem načrtu in podala svoje mnenje. V enketo so poklicani razni zadružni organi.

Borza 30. dec.

Curih: Berlin 8.97 in pol, New York 658, London 23.22, Pariz 38.90, Milan 22.45, Praga 7.40, Budimpešta 1.15, Zagreb 4.10, Varšava 1.10, Dunaj 1.55, avstrijske krone 1.10.

Praga: Dinarji 211.40, marke 120.75, švic. franki 1356, franc. franki 517.50, lire 296, funti 312, dolarji 88.75, avstrij. krone 13, poljske marke 11.50.

Dunaj: Dinarji 1624.50-1644.50, dolarji 659-663, francoski franki 3895-3935, švic. franki 10.150-10.200, češke krone 741-747, madžarske krone 112.50-114.50, lire 2215-2235, marke 911.50-917.50, poljske marke 98-100, šterlingi 2340-2360.

Borzi Zagreb in Beograd vsled generalne stavke niste poslovali.

Razne vesti.

Sredstvo za dolgo spanje. Berlinski profesor Eisberg je iznašel neke kemične kroglice, katere, če se jih zavžije — provročajo dolgo spanje. Poizkušnje s temi kroglicami so se izvršile ter so imele dovoljen uspeh. Nek trden mož, ki je zavžil eno kroglico, prespal je baje tri mesece ter ni občutil ne glada, ne žeje. Londonski »Daily Express« je posvetil tej iznajdbi uvodni članek, v katerem hvali iznajditelja, ker bo njegov izum, če se še bolj izpopolni, prinašal mnogo koristi ljudem, ki bodo mogli praspati vrsto neprijetnih in težkih dni.

Pogreb na vrhuncu gore. Louis S. Taintner, bogat trgovec iz Bostona, je umrl in določil vnaprej, da se naj njegovo truplo vpepeli v krematoriju. Zgodilo se je tako in po končanem vpepeljenju je odšlo 6 bivših tovarišev preminulega z njegovim pepelom v Appalachean pogorje. Na najvišjem vrhuncu so zavrtali luknjo v skalo, streljali notri pepel in jo zadelali. Kakih 25 oseb, v številu nekaj ženskih, je prišlo iz bližnjih krajev gledat nenavadni pogreb.

Zadnja poročila.

Vlak na Progi Zidanimost—Zagreb. Ljubljana, 31. dec. Obratno ravnateljstvo južne železnice poroča: V soboto 1. in nedeljo 2. tm. izostaneta na progi Zagreb—Zidanimost osona vlaka 523 (iz Zid. mosta 515. uri, v Zagreb 7.53) in 522 (iz Zagreba 12.55, v Zid. most 15.39).

Nemčija skrčila število vojske. Berlin 30. dec. »Berliner Tageblatt« poroča, da je dokončano zmanjšanje števila državne brambe na 100 tisoč mož.

Rusija in Rumunija. London 30. dec. »Daily Mail« poroča: Take Jonescu (rumunski minister za zunanje zadeve) je poslal Čičerinu 2 noti, v katerih opozarja sovjetsko vlado na koncentriranje ruskih čet ob Dnjestrju. Čičerin je odgovoril, da niti Rusija niti Ukrajina nimata napadalnih namenov.

Vabilo nadomačo veselico

ki se vrši v soboto dne **1. januarja 1921 ob 8. uri zvečer v prostorih hotela pri „Belem volu“.**

Na sporedu je ples in prosta zabava. Vstopnina 1 dinar, v prid Celjske invalidne organizacije.

Za domače krofe, dobro pijačo, toplo in mizno jed in za hopsasa preskrbi **Drago Bernardi.** 1674 1

Srečno novo leto
voščim vsem svojim cenjenim odjemalcem ter se priporočam
ANTON ORAŽEM,
krojaški mojster.

Srečno in veselo
NOVO LETO
želi vsem svojim strankam in znancem
JOSIP TOMAŽIČ
civilni in vojaški krojač, Glavni trg.

Prodaja
se lepa črna zimska suknja, fini bel sviter, kratka usnjata suknja, 2 salonski suknji, 1 nov fini frak z svilo podložen, 1 smoking obleka štev. 46 in 1 modra nova obleka št. 46. 1677

Vizum potnih listov.
Slavnemu občinstvu v Celju in okolici si usojam naznaniti, da preskrbim vizum potnih listov v Ljubljani. 1656 1
Stranke naj oddajo potne liste vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer in se takoj preskrbi.
Z velespoštovanjem
Emanuel Bitamic
CELJE, Aškerčeva ulica 5, zraven hotela pri „Pošti“.

Hlapec
za gospodarstvo, kateri se razume v vinogradu, se sprejme. Pismene ponudbe na upravnishstvo.

Zopet nekaj za Vas!

<p>Mučil li Vas glavobol? Trganje po udih? Glit in revmatizem? Prehlajenje? Nespavanje? Nervoznost?</p> <p>Poizkusite tudi Vi Fellerjev prvi Elsa Fluid. Čudili se bodele in hvalili Fellerjev Elsa Fluid kot dobrega prijatelja v hudih časih! 6 dvojnatih ali 2 velike specialne steklenice 42— K. Revma prašek in tablete zoper revma 15— K. Aspirin praški 15— K.</p>	<p>Glavobol?</p> <p>Ravno tako pripraven, kakor zanesljiv v uporabi je Fellerjev mentolni črtnik »Elsa« 12— K. Prašek zoper glavobol 15— K. Kinin prašek, prašek zoper mrzlico 30— K.</p>	<p>Slabokrvnost?</p> <p>Tekoči železni ekstrakt 20— K. Železni albuminat 40— K. Na zdravniški predpis Arsoferintektolites iz lekarne k Sv. Duhu na Dunaju 25— K. Hegerterij 45— K. Apneni železni sirup 20— K. Blaudtektolites 15— K. Pravo najfinše rdeče olje »Elsa« 85— K.</p>
<p>Ali kašljate?</p> <p>Sluz odstranjuje in kašelj tolaži Zagorski prsi sok 9— K. Megapločice (prane pastilje zoper kašelj) 750 K. Bomboni iz slada in trpotca od 3— K naprej. Prsi čaj proti kašlju 8— K. Fiakerski prah 8— K. Quajakol sirup na zdravniški predpis 40— K. Lipov čaj 8— K.</p>	<p>Pri vprašanju</p> <p>naj se prilože poštne znamke za odgovor.</p>	<p>Sredstvo zoper gliste!</p> <p>Elsa glistovni sladkorji 1 vrečica 750 K, sladkano ali čisto glistovno seme na tehtalco od 4— K naprej</p>
<p>Zobobol?</p> <p>Zobne kapljice 5— K. Zeleno olje 30— K. Očesna voda 5— K.</p>	<p>Ali Vam želodec ni v redu? Teška prebava? Nimate teka?</p> <p>Oj, kako bodele zadovoljni, če poizkusite Fellerjeve prave Elsa-kroglice! Te so resnično dobri! 6 štatljice 18— K. Sagrada Barber 12— K. Želodec okrepčujoča Švedska tinktura 20— K. Balsam in živiljski esenc 6— K. Pravi Seehoferjev balsam 15— K.</p>	<p>Proljeje, diareja?</p> <p>Bastlerjeve kolera kapljice 15— K. Krčne kapljice 10— K. Climetove kapljice, Mellisov cvet, Kamilčne kapljice, Kimlove kapljice, Prominčeve kapljice, Baldrian kapljice, Hofmanove kapljice mala steklenica 6— velika 30— K. Bobrove kapljice (Biber-gelotropfen, za žene 30— K.</p>
<p>Srbečica, garje.</p> <p>Mazilo zoper garje 12— K. Napholinno mazilo 16— K. 20— K. Zvepljeno mazilo 12— K. Vsa ostala mazila kakor Zinkovo mazilo, belo svinečno mazilo, aromatično mazilo, lavorovo mazilo v štatljaki po 3—, 7— in 12— K. Mazilo za rane 15— K. Otrtoče mazilo in kalfni cvet 12— in 60— K. Mazilo zoper ozeblino 15— K. Diahilol obliž, repni obliž 2— in 5— K. Cvet in mazilo zoper golšo 15— K.</p>	<p>Za prebavo!</p> <p>Prebavni prašek 4— K. Soda bicarbonica 3— K. Otvarjajoča želodčna sol 6— K. Karlsbadska sol 6— K. Regenerol znakna »Hlega« (fiziološke soli po prof. Neuser-ju) 1 štatlja 25— K. Najfinše ricinovo olje 6— in 20— K. Tamarinden pastilje 850 K. Čaj za čiščenje krvi 3— K. Senesbleter in Mutterbleter od 3— K naprej.</p>	<p>Zdravila za živino.</p> <p>Živilski prah 1 štatlja 750 K. Mazilo za konje 25— K. Armi. ka 6— in 30— K. Orenka sol 3— K. Kreolin 15— K. Terpentinov olje 6— in 30— K. Gosti terpeniti 5— in 10— K. Mazilo zoper uši 3— in 12— K.</p>
<p>Državna trošarina</p> <p>se računa pri alkoholnih preparatih posebno, ampak samo po lastnem strošku.</p>	<p>Omot in poština</p> <p>se računa posebno, toda najceneje. Priporoča se več na enkrat naročiti, kajti stroški na več robe razdeljeni, manj znašajo.</p>	

Naročila se adresirajo na: 1460 —2
EUGEN V. FELLER, lekarna,
Stubica donje, Elsatrg št. 356, Hrvatska.

Jetika! Specialist za pljučne bolezni Dr. Pečnik zdravi in ozdravi pogosto jetiko. 20 let skušnje iz zdravilišča in iz prakse. Tačas Šentjur j. ž. pozneje Celje. 4310-5

Večjo množino vsakovrstnih praznih **zabojev**
dobro ohranjenih ima za oddati IVAN ROJNIK Slovenjigradeč. Istotam se kupi do bro ohranjena registrirna blagajna z več predali.

Franc Zangger
CELJE, Špecerijska trgovina na debelo in drobno. 1286 52-14

Gosilina pri P.L. Bračić-u
na Dečkovem trgu 6 nasproti Kralja Petra vojašnice.
Točijo se pristna domača vina, vsaki čas topla in mrzla jedila. Sprejemajo se abonenti po znižanih cenah. Na razpologo so sobe za tučje. Postrežba točna in solidna. 1329 52-14
Jurij in M. Šanc.

A. DROFENIK
pri „Solnou“
CELJE, Glavni trg.
Velika zaloga vsakovrstnega tu in inozemskega manufakturnega blaga kakor:
moškega sukna, belega pisane platna, hlačevine, tiskovine, parhenta, moškega in ženskega perila, moških in ženskih nogavio, navadnih in svilenih rut ter krojaških potrebščin na debelo in drobno.
1524 6-4

VESELO IN SREČNO NOVO LETO

1921

ZVEZNA TISKARNA
IN KNJIGOVEZNICA

GORIČAR & LESKOVŠEK
trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami

JOSIP BOŽIČ
gostilna na „Škarp“

IVAN FERLEŽ
agentura in komisijsko podjetje

FRANC PODERŽAJ
gostilna na Bregu

BRATA MOLAN
trgovina z vinom in žganjem

MARIJA FRÖHLICH
krznarija in izdelovalnica čepic

FRANC PLEVČAK
gostilna v Gaberjih

KAROL PAJK
trgovec

MARIJA BAUMGARTNER
zaloga pohištva

JANKO BOVHA
trgovina papirja

DRAGOTIN BERNARDI
hotel „Beli vol“

FRANJO BIGAJ
urar, drž. žel.
ŠTEFAN FERANT
urar

ANTON MOČNIK
trgovec

KARL LOIBNER
trgovina „Pri zvoncu“

LILA ŠTEFANČIČ
posestnica „Kino Gaberje“

IVAN RAVNIKAR
trgovec

ANTON in ANA ROBEK
gostilna „Branibor“

JOSIP PELIKAN
fotograf

M. PAK
čevljarski mojster

JANKO BOŽIČ
trgovec

JOSIP MAJDIČ
restavracija na kolodvoru

IG. ŠULIGOJ
gostilničar pri „Grozdu“

HUGO SCHMIDT
trgovec

R. DEBENJAK
trgovka

LJUDEVIT JUNGER
prekajevalnica in izdelovalnica klobas

DROGERIJA SANITAS

MILAN HEBERLE
hotel „Balkan“

Jadranska banka

Beograd, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, **Celje**, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Poslovne zveze z vsemi večimi kraji v tu- in inozemstvu.

Pohištvo se prodaja

1633 3-2

Pohištvo!

Izdelujem vse vrste pohištvo za spalne, jedilne, gosposke sobe in salone, kuhinje ter predsobe najsolidnejše in v vsakem slogu. Imam v zalogi vsakovrsten les, kakor javorjev, jesenov, črešnjev, brezov, hrastov, orehov, mahagoni, polisandler, rožni in tičar. Elegante spalne sobe imam vedno izgotovljene v zalogi. Prevzamem vsa naročila ter ista izgotovim najhitreje in v popolno zadovoljnost naročnikov. Načrti na razpolago. Cene 50% nižje, kakor v mestih. Za obilna naročila se najtopleje priporoča

Franjo Wagner, mizar
Sv. Jurij ob Taboru
pri Celju. 1580 10-10

iz trdega in mehkega lesa. Baumgartner, Teharje.

Za gostilničarje in vinske trgovce se priporočajo stara, močna črna in bela

dalmatinska VINA

katera so vsled svoje visoke gradacije in dobrega okusa tudi najprikladnejša za zboljšanje slabijih vrst vina. 41

Ivan Matković,
zaloga dalmatinskih vin

Glavni trg 8 Celje Glavni trg 8
Samo na debelo.

V gostilni Pri mostu

se toči pristno ljutomersko haloško in bizelsko vino, vsaki dan sveže pivo. Vsak čas topla kuhinja. Sprejemo se tudi abonenti. Se priporoča

Ana Mikuš omož. Natek

Centenemu občinstvu naznanjam, da sem kupil

manufakturno in modno trgovino Traun & Stiger naslednik Fr. Mossmann

prej Stallner na Glavnem trgu št. 17, kamor preselim svojo sedajno trgovino na Kralja Petra cesti št. 13.

Za nadaljno naklonjenost se priporoča

Fr. Urch

naslednik tvrdke Traun & Stiger. 1355 12-11

Rud. Zontič

Celje, Kocenova ulica 2 (v bližini kolodvora).

Izdelovanje vseh vrst čevljev, od priprostitih do najfinjših po dnevnih cenah. 45-42

V gostilni Pri grozdu

na Dečkovem trgu v Celju se točijo najboljša in najcenejša pristna vina ter vedno sveže pivo. Hrana priznana prvovrstna; abonenti imajo znatno znižane cene. Za obilni obisk se priporoča

gnac Šuligoj.

Kupujem

po najvišji dnevni ceni: suhe gobe, laneno seme, kumno, orehe, jabolka, vinski kamen, strd, vošek, predivo ter sploh deželne pridelke. 1195 18

JANKO ŠOSTER
Celje, M. Gubčeva ul.

Med univ. dr. Boleslav Barth

v Celju, Milistan. Ordinira vsak dan 11-12 in od 3-4 za ženske, spolne in splošne bolezni. Zdravljenje z neosalvarsanom in z gonovaccino. 167-20

Gonilni jermeni

iz pravega 1^a usnja v raznih širinah v zalogi pri **Iv. Kravas,** sedlar, MARIBOR Aleksandrova cesta 13.

Pozor trgovci!

Ravno so došle večje množine blaga iz inozemstva, zato prodajam že po znižanih cenah:

Na debelo.	Kava	275	Žafran	Na drobno.
	Čaj	45	Muškaplet	
	Riz		Orešče	
	Kahao		Rožitce	
	Mandeljne		Vanilijo	
	Rozine		Lorber	
	Dišave		Papriko	
	Paradižnik		Orehe	
	Kompote		Ingver	

Anton Močnik

Glavni trg 8. Celje Glavni trg 8.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo

Ant. Jošić nasl.

Franjo Dolžan

Celje

26 Kralja Petra cesta 8 nasproti „Belega vola“ 94
Prevzema vsa v stroko spadajoča dela. Izvršitev točna in solidna.

SALAME

prve vrste sveže blago in jako okusne.

dobiva se povsod

Prva hrvaška tvornica salam, suhega mesa in masti

M. Gavrilović sinovi
d. d. Petrinja.

Naznanilo!

BRATA KNEZ

Naznanilo!

zlatarja in draguljarja si dovoljujeta slavnemu občinstvu naznaniti, da sta otvorila v Celju, v Gosposki ul. 24 (g. Nasko) zlatarsko in draguljarsko delavnico in bodeta izdelovala vsa v to stroko spadajoča — nova dela kakor tudi vsa popravila najhitreje in po solidni ceni.

KOTLE

za žganje, krmo, perilo in brizgalnice priporoča po najnižji ceni kotlarstvo

Anton Mlekuš in Ladisl. Glumac
Maribor, Ruška cesta št. 45 (Križev dvor) naročila tudi pismo.

Naznanilo.

Centenemu občinstvu v Celju in okolici uljudno naznanjam, da sem otvoril

v Šolski ulici št. 11, čevljarstvo obrt.

Izdeloval bodem vsa v stroko spadajoča dela do najfinjšega izdelka. Izdelujem ortopedsko obuvalo. Gg. čevljarjem se posebej priporočam za izdelavo gornjih delov.

M. Pak, čevljarstvo mojster.

10 vagonov modre galice

98/99% v večjih in manjših množinah se takoj dobavlja. Dopise je treba pošiljati na zastopnika tovarne

JOSEF KALOUD, MARIBOR,
kem. tehn. roba na debelo, Kolodvorska ulica št. 3.

POSJOJILNICA V CELJU

USTANOV. LETA 1880 NARODNI DOM RES. FOND 500.000 K

SPREJEMA hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge do dne vzdiga
DAJE posojila na vknjižbe in na menice. OTVARJA trgovske in obrtne kredite.

129 24-24

STANJE HRANILNIH VLOG
NAD 24.000.000 KRON

Delavnice:
Razlagova ulicaKamenolomi
Cezlake**Kamnoseška industrijska družba v Celju**

Izvršuje nagrobne spomenike, grobnice, oltarje, pohištvene plošče, zidne obklade iz pohorskega granita in vseh vrst marmorja, dalje stopnice, podstavke, tlakovne kocke, robnike in vsa v to stroko spadajoča dela. 1331 12-12

Delavnice:
Razlagova ulicaKamenolomi
JosipdolEdina slovenska specialna
trgovina z barvami in laki.
Agentura in komi-
sijsko podjetje.**Iv. Ferlež & Celje**
Narodni domTrgovina z lesom in drvni
na drobno in debelo.
Kupuje jamski in ostali les
po najvišjih dnevnih cenah.Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15 v Celju

Rezervni zaklad 80.000 K.

"LASTNI DOM"

401 156-96

Sprejema hranilno vlogo in jih
obrestuje po (4 1/2%)
štiri in pol od sto

Denarni promet 60.000.000 K.

Miši, podgane, ste-
nice in šurki
ter ves mrčesmora poginiti, če se uporabljajo moja preiz-
kušena najboljša in povsod hvaljena sredstva,
kakor: Za poljske miši 12 K, za podgane in
miši 12 K, šurke posebno močna vrsta
20 K, posebno močna tinktura za stenice
12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti
mrčesom 10 in 20 K, tinktura proti ušem
pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri ži-
vini 5 in 12 K, prašek za uši v obleki in
perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na
sadiju in zelenjadi (uničevalec rastlin) 10 K,
prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti
garjam 14 K. Pošilja po povzetju **Zavod**
za eksportM. Jänker, Zagreb 37, Petrinjska
ulica 3. 465 42**Maks**
Zabukošek
krojaški mojster
v Celju
Cankarjeva ulica
se priporoča za točno in so-
lidno izvršitev oblek za go-
spode. 11 48**Edina slovenska**trgovina z galante-
rijskim, modnim in
norinb. blagom ter
kranjskimi izdelkije v Celju na Kralja **Fran Kramar**
318 50-48 Petra cesti

Slovensko občinstvo naj blagevoli pri nakupovanju to vpoštevati.

Prva celjska parna barvarija in kemična čistilnica oblek itd.

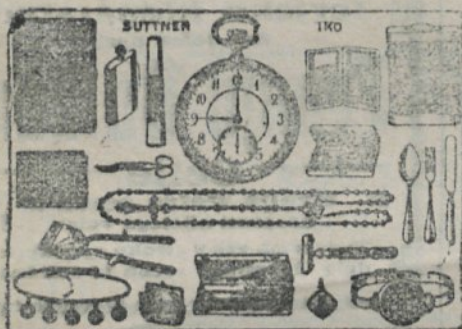
Martin Tačektovarna **CELJE** Gosposka ul. 21.**PODRUŽNICE:** 1289 14-14
Brežice, Laško, Sevnica, Trbovlje,
Slov. Gradec, Krško, Konjice, Slov. Bistrica.**Novoletna darila**

se dobe pri

Janko Boyha,

Celje, Kralja Petra cesta.

Oglejte si izložbo. — Oglejte si izložbo.

RIBJE OLEpristno norveško
najboljše sredstvo proti slabokrv-
nosti se dobi v drogeriji 14-14
SANITAS, Celje.**Hočete dobro** 11-4
in poceni kupiti?**Najzanesljivejša ura**
je Suttner-jeva ura!Nikelnasta, jeklena, srebrna ali zlata
ura, vsaka Vas bo zadovoljila! Tudi
verižice, prstane in uhanne, vsakovrstne
darove, in potrebščine, kakor: škarje,
nože, priprave za britje, šibčnjake,
diamante za rezanje stekla, doze za
smodke in cigarete, zapestnice i. t. d.
Vse dobro in poceni najdete v ceniku od
H. Suttner, Ljubljana št. 983.**NA DEBELO!****NA DROBNO!****Ravnokar došla**velika množina svilnatoga barvanega in krep papirja in rutk.
Pisarni papir v mapah in kasetah, kopirne knjige, stročnice, gobe za tablice
1547 14-14 in vse druge pisarniške potrebščine.Za novo leto darila beletrističnih knjig
v vseh jezikih v elegantnih vezih.**Goričar & Leskovšek, Celje.**

Priporoča se tvrdka

Jos. Petelinc, Ljubljana

Sv. Petra nasip 7. 1350 52-13

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in njih delov, ter potrebščine
za krojače, čevljarje in šivilje na debelo in drobno.

Išče se izvežban

knjigovodja

1642

2-2

vešč v lesni stroki, samostojen in zmožen bilance,
prvovrstna moč. Plača postranska stvar.

Naslov v upravnistvu lista.

Rudolf Pevec,

1582

26-6

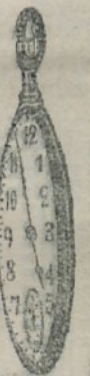
trgovec v Mozirju

je otvoril svojo podružnico v **Beški (Srem)** v bližini Beograda
in **Novem Sadu** ter bode v položaju najceneje in najkulantneje
postreči celi Sloveniji s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, moko, vsa-
kovrstno slanino, mastjo, svinjami, vinom (karlovško in banatsko) vse
najceneje po dnevni ceni. Naročila se naj pošiljajo direktno na tvrdko:
Rudolf Pevec, v Beški (Srem). Naslov: **Pevec, Beška (Srem)**.
Nakupoval bodem direktno od kmetov, ter bodem mogel z vsako drugo
tvrdko konkurirati. Obenem bodem tamkaj prodajal deske, les in droge.
Slovcem se bodo dajale brezplačno eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

RUDOLF PEVEC,

prvi slovenski trgovec v Sremu.

Novoletna darilazlatnin, srebrnin, prstanov, uhanov, ur (žepnih, stenskih najfi-
nejših budilk) se dobijo po najnižjih cenah pri tvrdkah:**Franjo Bigaj**, urar, drž. železnice, Glavni trg 14
in **Štefan Ferant**, urar, Dečkov trg 3, **CELJE**.Za vsako pri naju kupljeno uro se jamči 3 leta. Popravila se
1569 izvršujejo točno in solidno, za katera se jamči 2 leti. 4-4**SUKNO**za moške obleke, volnenó, parhant in flanel
za ženske obleke, klobuke, čevlje, gotove
obleke za fante in gospode, bluže, krila
in plašče za dame, razno perilo za dame
in gospode se prodaja zaradi ogromnega nakupa
v inozemstvu po najnižjih cenah v vele-
trgovini in razpošiljalni 40-14**R. Stermecki, Celje.**

Velik cenik z več tisoč slikami se pošlje vsakemu zastoj.

Auto delavnica
d. z o. z.
Gosposka ul. 16 Celje, Ljubljanska c.Specijalna delavnica za popravila avtomobilov in
precizijskih strojev. — Zaloga vseh vrst potrebščin
1575 kakor bencina, pneumatike, avto-olja itd. 52-4

Telef. št. 107